

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים

חוזר זו"ש מס': 1491/2012	תאריך: י"ט אב תשע"ב 07 אוגוסט 2012
נושא: גיל זקנה תת נושא: גיל זכאות שם החוזר: קצבת זקנה לעקרת בית	
מטרת החוזר : להבהיר את הרחבת חוק "עקרת בית", לזכאות לקצבת זקנה שתחול גם על הנשים שנולדו לפני 1.1.1931.	
פתח דבר	
הגדרות	
עדכון אחרון: ב-1.1.1996 נכנס לתוקפו תיקון מס' 7 לחוק הביטוח הלאומי אשר חל על נשים עקרות בית שמלאו להן 65 שנים לאחר 1.1.96.	
תהליך עבודה	
גלריית רכיבים	
חשוב לדעת	השפעות נלוות
כתבו את החוזר : מלי דהרי, עדנה ליימן	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים

נספחים
<u>1.</u>
קישורים רלוונטיים (חוק/תקנה/חור"ד משפטית/פס"ד/חוזר) <u>ראה הסבר ונוסח תיקון מס' 138</u>
<u>רשימת תפוצה</u>

פתח דבר :

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מספר 7) התשנ"ו 1996 קבע כי עקרת בית ואלמנה המקבלת קצבת שאירים או קצבת תלויים והיא אינה עובדת ואינה עובדת עצמאית, יהיו זכאיות לקצבת זקנה בעד עצמן בתנאים הבאים :

1. נולדה אחרי 31.12.30
2. הייתה תושבת ישראל במשך 5 שנים לפני גיל הזכאות (מוחלט) .

תיקון מס' 138 התשע"ב 2012 מרחיב את תיקון 7 כאמור לעיל וקובע שגם עקרת בית ואלמנה בת קצבה שנולדו לפני 1.1.1931 יהיו זכאיות לקצבת זקנה בעד עצמן. החל מינואר 2013.

בתוקף: 1.1.2013

חזרה

הגדרות

- עקרת בית – אישה שעלתה לארץ לפני גיל 60 שנים או ילידת הארץ והיא נשואה לגבר מבוטח, ואינה עובדת מחוץ למשק ביתה.

חזרה

הגשת תביעה

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים

1. מערכת זיקנה תיזום תביעות למבוטחות העונות על הוראות חוזר זה.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף זקנה ושארים

קריטריונים לזכאות

הזכאות לקצבת זקנה לעקרת בית תהיה מיום 1.1.2013 בתנאים הבאים:

1. נשים שהן עקרות בית או אלמנות שמקבלות קצבת תלויים או קצבת שאירים.
 2. נשים שנולדו לפני 1.1.31 כלומר מלאו להן 82 שנים ומעלה.
 3. נשים שצברו 5 שנות תושבות לפני גיל 65. (נשים שהיו תושבות בגילאי 60 עד 65) אישה שלא צברה 5 שנות תושבות כאמור בסעיף 3 וצברה פחות מ-144 חודשי ביטוח כ"עובדת מבוסחת", תמשיך לצבור תקופת ביטוח מחודש ינואר 2013 עד להשלמה של 144 חודשי ביטוח או 5 שנים לפי המוקדם מביניהם.
- קצבת הזקנה תאושר מהמועד בו תצבור תקופת אכשרה.

[חזרה](#)

אי זכאות

1. נשים נשואות שעלו לארץ לראשונה מעל הגיל (בין 60 ל-62 לפי תאריך לידה), אינן זכאיות לקבל קצבת זקנה ואף לא גימלה זקנה מיוחדת.
הבעל ימשיך לקבל תוספת בעדה.
2. במקרה של פטירה של עקרת בית, האלמן אינו יכול לקבל מחצית קצבת שאירים מכוחה בנוסף לקצבת הזקנה שמקבל.
3. במקרה של פטירת הבעל, האלמנה אינה יכולה לקבל מחצית קצבת שאירים בנוסף לקצבת הזקנה.
במצב זה תשולם לה הקצבה הגבוהה מבין השתיים.
4. אלמנה המקבלת קצבת תלויים עשויה להיות זכאית לקבל קצבת זקנה + מחצית תלויים או קצבת תלויים ומחצית זקנה, פי הגבוה מביניהם, מאחר שבמצב זה אין צורך בצבירת תקופת אכשרה (סעיף 320 (ה) לחוק).
5. נשים שלא צברו תקופת אכשרה כאמור לעיל, תידחה התביעה לקצבת זקנה.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים

חריגים

1. מבוטחת אשר לא תענה לתנאי הזכאות והייתה תושבת ישראל לפני גיל הפרישה, יועבר התיק למשרד הראשי לבדיקה אם ישנה דרך כל שהיא לאשר את התביעה.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

הוראות בצוע מפורטות כולל התאמה למערכת הממוכנת, יופצו בחוזר נפרד.

[חזרה](#)

**מקבלי תוספת
השלמת הכנסה**

מקבלי תוספת השלמת הכנסה - בחלק מהמקרים, תשלום קצבת זקנה לאישה יגרום להפסקת תוספת השלמת הכנסה בקצבת הבעל.
במקרים אלה תיקון החוק קובע שבני הזוג ימשיכו להיות זכאים לכל ההטבות הנלוות שקיבלו בהיותם זכאים לתוספת השלמת הכנסה, כגון: הנחה בתרופות, ארנונה, חשמל, בזק....

[חזרה](#)

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים**

השפעות נלוות

1. מתן קצבת זקנה לאישה יכולה להביא להפסקת הזכאות לתוספת השלמת הכנסה.
2. תשלום קצבת זקנה לעקרת בית מזכה בתשלום מענק פטירה מכוחה בעת הפטירה.

[חזרה](#)

חשוב לדעת

- למי שתופסק השלמת הכנסה עקב הזכאות לקצבת זקנה של האישה, יקבל פוליסה על הפסקת תוספת השלמת הכנסה ובפוליסה יודגש שהזכאות להטבות הנלוות לא ייפגעו בהתאם להוראת החוק.
- כל תביעה שנידחתה תישלח למשרד הראשי לבדיקת הזכאות.

[חזרה](#)

**רשימת תפוצה: מנהלי אגפים-גמלאות, מנהלי סניפים, מנהלי סניפי משנה, מנהלי תחומים
גמלאות, ממונים, פקידי תביעות זו"ש, יעוץ לקשיש.**

העתק לידיעה: פקידי תביעות דלפק קדמי, מוקד טלפוני

[חזרה](#)

ב ב ר כ ה,

צביקה כהן

מנהל אגף אי ביטוח נפגעי עבודה

ומנהל אגף זקנה ושארים

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים

המוסד לביטוח לאומי
המשרד הראשי
הלשכה המשפטית

ככר ד"ר גיורא לוטן
שדי ויצמן 13 ירושלים
טלפון: 02-6709358
מיקוד: 91909
פקס: 02-6510010

02 אפריל 2012
י' ניסן תשע"ב

(תיק פ/ 3622 - 18)

אל: המנהלת הכללית
היועץ המשפטי
ראשי הלשכות
חברי המנהלה

הנדון: פרסום ברשומות של תיקוני חקיקה; מענקי אשפוז וקצבת זקנה לעקרת בית

א. מצ"ב הפרסום ברשומות של חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 138), התשע"ב-2012, הכולל גם תיקון עקיף לתיקון מס' 7 לחוק.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 7), התשנ"ו-1996 (להלן - **תיקון מס' 7**) קבע כי עקרת בית ואלמנה בת קצבה (אלמנה שאינה עובדת ואינה עובדת עצמאית, הזכאית לקצבת שאירים או תלויים לפי החוק) - יהיו זכאיות לקצבת זקנה בעד עצמן.

עם זאת, תיקון מס' 7 הגביל תחולתו רק על נשים שהגיעו לגיל 65 ביום 1/1/96, יום כניסתו לתוקף של התיקון, דהיינו - רק על נשים שנולדו לאחר ינואר 1931.

תיקון החוק שבנדון מרחיב את תחולת תיקון מס' 7, כך שהזכאות לקצבת זקנה תחול על כלל הנשים, לרבות אלו שהגיעו לגיל הזכאות קודם לכניסת החוק לתוקפו - היינו, נשים שנולדו לפני ינואר 1931.

הואיל ותשלום הגמלה כאמור גורם לכך שבחלק מהמקרים תופסק הזכאות לגמלה להבטחת הכנסה [לאור הכנסות שוללות], מוסיף החוק וקובע כי מי שהיתה זכאית להטבות נילוות כמקבלת ה"ה [מניית הזהב"], תוסיף להיות זכאית להן חרף הפסקת זכאותה לגמלת ה"ה.

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים**

ב. בנוסף, עוסק חלקו הראשון של התיקון המצ"ב בשינוי ערכי החישוב של מענקי האשפוז המשתלמים בעד יולדת. חלק זה הוכנס לחוק בהליך מקוצר [בלא שפורסמו לו דברי הסבר], ושלא על דעת המוסד. חרף כותרתו, הוא מגדיל את מענקי האשפוז לכלל הלידות [ולא רק בלידת פגים], וזאת במקביל להגדלת שיעור השיפוי מצד אוצר המדינה.

חג חרות שמח,

רועי קרת, עו"ד
המשנה ליועץ המשפטי

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף זקנה ושארים

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 138), התשע"ב-2012*

פרק א': מענק אשפוז בעד פגים

1. תיקון סעיף 32 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 32(ג), במקום הסכום הנקוב בו יבוא "237.5 מיליון שקלים חדשים" ובסופו יבוא "ובשיעור שיוסכם בין שר האוצר לבין המוסד בהתחשב בגידול שחל במספר מענקי האשפוז ששילם המוסד, לעומת השנה הקודמת".
2. בלוח ב'1 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף (1), בהגדרה "מענק בסיסי", במקום הסכום הנקוב בו יבוא "13,884 שקלים חדשים";
- (2) בסעיף (2)(א), במקום הקטע החל במילה "הוא" עד המילה "בעד" יבוא "הוא 11,015 שקלים חדשים בתוספת 174,754 שקלים חדשים בעד".
3. ערכון סכומים
- (א) הסכום האמור בסעיף 32(ג) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, יעודכן ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), בשיעור עליית מחיר יום אשפוז בתקופה שמיום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012) עד יום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), ובשיעור שיוסכם בין שר האוצר לבין המוסד לביטוח לאומי בהתחשב בגידול שחל במספר מענקי האשפוז ששילם המוסד, בין שנת 2011 לשנת 2013.
- (ב) (1) הסכום האמור בסעיף (1) ללוח ב'1 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף (1) לחוק זה, יעודכן ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), בשיעור עליית מחיר יום אשפוז בתקופה שמיום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012) עד יום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014).
- (2) הסכומים האמורים בסעיף (2) ללוח ב'1 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף (2) לחוק זה, יעודכנו ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), בשיעור עליית מחיר יום אשפוז בתקופה שמיום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012) עד יום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014).
- (ג) בחוק זה, "שיעור עליית מחיר יום אשפוז" – כמשמעותו בלוח ב'1 לחוק העיקרי.
4. תחילה ותחולה – פרק א'
- תחילתם של סעיף 32(ג) ושל לוח ב'1 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיפים 1 ו-2 לחוק זה, ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014); לוח ב'1 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, יחול על מענק אשפוז המשתלם בעד אותו מועד ואילך.
5. (א) בסעיף 32(ג) לחוק העיקרי –
- (1) בשנת הכספים 2012, במקום הסכום הנקוב בו יבוא "222.5 מיליון שקלים חדשים";
- (2) בשנת הכספים 2013, במקום הסכום הנקוב בו יבוא "227.5 מיליון שקלים חדשים"; הסכום האמור יעודכן ביום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013), בשיעור עליית מחיר יום אשפוז בתקופה שמיום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012) עד יום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013).
- (ב) בתקופה שמיום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012) עד יום כ"ח בטבת התשע"ד (31 בדצמבר 2013), ייקרא לוח ב'1 לחוק העיקרי כך:

* התקבל בכנסת ביום כ"ז באדר התשע"ב (21 במרס 2012); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 443, מיום י"א באדר התשע"ב (5 במרס 2012), עמ' 109.
ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשע"ב, עמ' 173.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות אגף זקנה ושארים

- (1) בסעיף (1), בהגדרה "מענק בסיסי", במקום הסכום הנקוב בו יבוא "13,823 שקלים חדשים";
- (2) בסעיף (2)(א), במקום הקטע החל במילה "הוא" עד המילה "בעד" יבוא "הוא 11,002 שקלים חדשים בתוספת 171,811 שקלים חדשים בעד".
- פרק ב': קצבת זקנה לעקרת בית ולאמנה בת קצבה שמלאו להן 82 שנים**
6. בחוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 7), התשנ"ו-1996² (להלן – תיקון מס' 7), בסעיף 16 –
- (1) סעיף קטן (א) – בטל;
- (2) בסעיף קטן (ב), הסיפה החל במילים "ובתנאי שלא מלאו" – תימחק.
7. (א) תחילתו של סעיף 16 לתיקון מס' 7, כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה (להלן – סעיף 16), ביום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013), והוא יחול על גמלה המשתלמת בעד אותו מועד ואילך.
- (ב) מי שהשתלמה לה גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980³, בתכוף לפני שנעשתה זכאית לקצבת זקנה לפי סעיף 16, תוסיף להיות זכאית להטבות המוקנות לאזרח ותיק שמקבל קצבת זקנה לנכה לפי סעיף 13א(א1) לחוק האזרחים הוותיקים, התש"ן-1989⁴, להטבות לפי סעיף 31א(א) לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996⁵, וכן להטבות לפי סעיפים 5(א)(1) ו-5(ב)(2) לחוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007⁶; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות לפי החוקים האמורים לענין הדרכים להוכחת הזכאות להטבות כאמור.

משה כחלון
שר הרווחה והשירותים החברתיים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין

שמעון פרס

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף זקנה ושארים

נספח 2